

Lag

om Utbildningsstyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Verksamhetsområde

Utbildningsstyrelsen är ett ämbetsverk inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde som svarar för uppgifter som gäller småbarnspedagogik, utbildning, kontinuerligt lärande, internationalisering, de inhemska språken samt informations- och serviceverksamhet i anslutning till dessa uppgifter.

2 §

Organisation

Vid Utbildningsstyrelsen utgörs en avdelning av Institutet för de inhemska språken, som det föreskrivs om i 5 och 6 §. Institutet för de inhemska språken har en särskild enhet för den svenska verksamheten.

Vid Utbildningsstyrelsen finns en enhet för uppgifter inom den svenskspråkiga utbildningen och småbarnspedagogiken. Bestämmelser om ämbetsverkets övriga verksamhetsenheter finns i arbetsordningen för ämbetsverket.

I anslutning till Utbildningsstyrelsen finns det fristående enheter, som det föreskrivs om i 7 §. Bestämmelser om de fristående enheternas uppgifter utfärdas separat.

3 §

Utbildningsstyrelsens direktion och övriga organ

I anslutning till Utbildningsstyrelsen finns till stöd för ämbetsverkets verksamhet en direktion som har till uppgift att

- 1) följa Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde och vid behov göra framställningar som gäller det till Utbildningsstyrelsen,
- 2) främja Utbildningsstyrelsens samarbete med olika intressentgrupper,
- 3) behandla de strategier som hänför sig till Utbildningsstyrelsens verksamhetsområde samt riktlinjerna för Utbildningsstyrelsens verksamhet och ekonomi.

Direktionen ska höras om grunderna för läroplaner, för examina, för utbildningar och för planen för småbarnspedagogik samt om ämbetsverkets arbetsordning och utnämningen av direktörer.

Bestämmelser om direktionens sammansättning, tillsättande, mandatperiod och arvoden utfärdas genom förordning av statsrådet.

I fråga om organ som verkar i samband med Utbildningsstyrelsen föreskrivs särskilt.

4 §

Utbildningsstyrelsens uppgifter

Utbildningsstyrelsen har till uppgift att

1 utveckla småbarnspedagogik, utbildning och kontinuerligt lärande, sköta service- och förvaltningsuppgifter i anslutning till dem samt delta i prognostisering av kompetens- och utbildningsbehov,

2) främja samhällets internationalisering och kännedomen om finländsk utbildning och utbildningssamarbetet inom den finländska utbildningen utomlands,

3) sörja för resultatstyrningen av de statliga läroanstalter som lyder under ämbetsverket,

4) sköta de uppgifter som undervisnings- och kulturministeriet bestämmer.

Utbildningsstyrelsen ska dessutom i enlighet med vad som föreskrivs annanstans i lag

1) besluta om grunderna för och andra föreskrifter ifråga om läroplaner och examina inom den utbildning som omfattas av dess verksamhetsområde samt för planen för småbarnspedagogik,

2) ansvara för och utveckla digitala tjänster, informationsresurser och andra datalager samt register som tillhör dess lagstadgade eller på annat sätt beslutade uppgifter,

3) producera tjänster för genomförandet av studerandeantagningar,

4) sköta uppgifter med anknytning till erkännande av studier som avlagts och yrkeskvalifikationer som förvärvats utomlands samt till språk- och translatorsexamina.

För högskolornas del har Utbildningsstyrelsen dock i uppgift att endast sköta de prognostiseringsuppgifter som anges i 1 mom. 1 punkten, de uppgifter som anges i 1 mom. 2 punkten samt de uppgifter som anges i 2 mom. 2—4 punkten.

Undervisnings- och kulturministeriet får förbehålla sig rätten att avgöra ett sådant utbildningspolitiskt viktigt ärende som annars ankommer på Utbildningsstyrelsen.

Bestämmelser om uppgifterna för Institutet för de inhemska språken finns i 5 §.

Utbildningsstyrelsen samarbetar med nationella och internationella myndigheter och andra sammanslutningar som bedriver och finansierar verksamhet med anknytning till ämbetsverkets uppgifter.

5 §

Uppgifter som ankommer på Institutet för de inhemska språken

Institutet för de inhemska språken har till uppgift att

1) främja språkbruket när det gäller finska och svenska i samhället genom att producera och sprida information om dessa språk och deras varianter inom finländsk kultur och det finländska samhället,

2) ansvara för språkvård, rådgivning och ordboksarbete när det gäller finska och svenska samt för forskning med anknytning till språkvården och ordboksarbetet,

3) följa språkbruket och åtgärder för att revitalisera de samiska språken, teckenspråken, romani och karelska.

Med avvikelse från 5 § i lagen om ämbetsverken inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde (/) har chefen för Institutet för de inhemska språken beslutanderätt i fråga om de uppgifter som anges i 1 mom., och generaldirektören för Utbildningsstyrelsen kan inte förbehålla sig beslutanderätten i fråga om dem.

6 §

Språknämnder

I anslutning till Institutet för de inhemska språken finns det språknämnder för finska, svenska och de samiska språken, samt för teckenspråk, romani och karelska.

Nämndernas uppgift är att inom deras respektive område utfärda rekommendationer av allmän eller principiell natur när det gäller språkbruket.

Bestämmelser om språknämndernas mandatperiod, medlemsantal och val av medlemmar utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Fristående enheter

Fristående enheter vid Utbildningsstyrelsen är

1) Nationella centret för utbildningsutvärdering som avses i lagen om Nationella centret för utbildningsutvärdering (1295/2013),

2) Studentexamensnämndens kansli som avses i 2 § i lagen om studentexamen (502/2019),

3) Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning som avses i lagen om Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning (682/2021).

Direktören för utvärderingscentret fastställer arbetsfördelningen i fråga om utvärderingscentrets uppgifter efter att ha hört det utvärderingsråd som avses i 4 § i lagen om Nationella centret för utbildningsutvärdering. Generalsekreteraren för Studentexamensnämndens kansli fastställer arbetsfördelningen i fråga om kansliets uppgifter efter att ha hört Studentexamensnämnden. Direktören för Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning fastställer arbetsfördelningen i fråga om servicecentrets uppgifter.

Chefen för respektive fristående enhet utnämner eller anställer personalen vid enheten.

Utbildningsstyrelsen producerar förvaltnings- och stödtjänster för de fristående enheterna. Utbildningsstyrelsen och de fristående enheterna avtalar om genomförandet av förvaltnings- och stödtjänster och om fördelningen av kostnaderna för dem.

Bestämmelserna i 5 § 1 mom. i lagen om ämbetsverk inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde tillämpas inte på fristående enheter. Bestämmelserna i 6 § i den lagen tillämpas på fristående enheter endast i fråga om produktionen av de förvaltnings- och stödtjänster som avses i 4 mom. i denna paragraf.

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Genom denna lag upphävs lagen om Utbildningsstyrelsen (564/2016) och lagen om Institutet för de inhemska språken (1403/2011).

Den Utbildningsstyrelse som avses i den upphävda lagen om Utbildningsstyrelsen fortsätter sin verksamhet som den Utbildningsstyrelse som avses i denna lag med personal samt de rättigheter och de skyldigheter som den har.

Bestämmelser om ställningen för personalen i tjänsteförhållande vid Institutet för de inhemska språken finns i 2 kap. i statstjänstemannalagen (750/1994).

Den personal som är anställd i arbetsavtalsförhållande vid Institutet för de inhemska språken övergår vid ikraftträdandet av denna lag till Utbildningsstyrelsen som personal i tjänsteförhållande. Anställda i arbetsavtalsförhållande för viss tid övergår vid denna lags ikraftträdande till Utbildningsstyrelsen i tjänsteförhållande för viss tid för den tid arbetsavtalsförhållandet för viss tid gäller.

En person i arbetsavtalsförhållande får överföras utan hans eller hennes samtycke, om personen överförs inom eller till hans eller hennes pendlingsregion. Med pendlingsregion avses en region enligt 10 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023).

Vid fastställandet av de förmåner som gäller i anställningsförhållandet för den personal som överförs anses anställningsförhållandet ha fortgått hos staten utan avbrott.

En person som överförs till Utbildningsstyrelsen är fortfarande behörig för sina uppgifter eller uppgifter som motsvarar dessa.

De ärenden som är anhängiga vid Institutet för de inhemska språken överförs till Utbildningsstyrelsen när denna lag träder i kraft. Till Utbildningsstyrelsen övergår vid samma tidpunkt också avtal, med undantag för ämbetsverkens specifika tjänste- och arbetskollektivavtal, och förbindelser och de rättigheter och skyldigheter som följer av dessa.

Utbildningsstyrelsen och Institutet för de inhemska språken ska under ledning av generaldirektören för Utbildningsstyrelsen bereda arbetsordningen samt ordna förvaltnings- och andra stödtjänster så att verksamheten enligt denna lag kan inledas den 1 januari 2026.

De språknämnder som tillsatts innan denna lag träder i kraft fortsätter sin verksamhet som nämnder enligt denna lag till utgången av sin mandatperiod.

Nådendal och Helsingfors den 4 juli 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Undervisningsminister Anders Adlercreutz